

Süt ve daimi dişlerde Pankreas'ın kistik fibrosisi neticesi ortaya çıkan renk değiştirmeler

Cengiz OKTAY (*)

VAK'A TAKDİMİ :

11 yaşındaki erkek çocuk dişlerinde görülen had safhadaki renk değiştirmelerden ötürü, ebevynleri tarafından Pedodonti Kliniğimize getirilmiştir. Çocuğun anne ve babası, gerek süt dişlerinin gerekse daimi dişlerin ilk yardıkları günden itibaren renklerinin değişik olduğunu belirtmişler ve çocuklarının zaman zaman ağız kuruluğundan şikâyetçi olduğunu alınan anemnez sırasında söylemişlerdir.

Çocuğun ailesi ile ilgili suallerimizden, çocuğun anneannesinde Sifiliz bulunduğu ve tedavisinin yapıldığı, anne tarafından olan bir kuzede de Pankreas da Kistik Fibrosis olduğu öğrenilmiştir. Çocuğun anne, babası ve ailenin geri kalan ferdlerinin herhangi ciddi bir hastalıkları olmadığı tesbit olunmuştur.

ÇOCUĞUN GEÇİRMİş OLDUĞU HASTALIKLAR VE HALİ HAZIR TIBBİ DURUMU :

Çocuğun doğumu ve pediatrik bakımı kliniğimizin bulunduğu tib merkezinde olduğu için, çocuğun doğumdan kliniğimize müracaat ediş

(*) Master in Pedoolontics, Columbia Üniversity N. Y.

zamanına kadar geçirmiş olduğu hastalıklar dosyasından öğrenilmiştir. Çocuğun kabakulak geçirdiği, sinus problemi olduğu, iyi bir gıda rejimine göre beslenmesine ve iştahının iyi olmasına rağmen kilosunun normalinin bir hayli altında olduğu öğrenilmiştir. 2,5 yaşında iken yapılan kazurat muayenesinde 4+ yağ olduğu tesbit olunmuş, bundan hemen iki ay sonra çocuk hemolitik streptokok enfeksiyonu neticesi purulent orta kulak iltihabı geçirmiştir. Bu tarihten dört ay sonra subakut rinofaranjit ve muhtemel bir bronko-pnömoni durumu ortaya çıkmıştır. Çocuğa pankreas kistik fibrosis teşhisi sekiz aylık iken konulmuştur. Aşağıdaki ilâçlar çocuğun geçirmiş olduğu enfeksiyöz hastalıklar ve pankreas kistik fibrosisi için kullanılmıştır.

Aureomycine, Terramycine, Chloromycetine ve Gantrisin. Antibiyotik tedavisi çocuğun hemen hemen bütün hayatınca yapılmış; ve çocuk halihazırda 10 günlük kürler halinde yılda 4 defa Tetrasiklin tedavisi altına alınmıştır. Ayrıca, demir ihtiva etmeyen multivitaminler verilmiş ve son zamanlarda Vio Kase denilen pankreatik enzimde günlük dozlar halinde verilmeye başlanmıştır.

KLİNİK TETKİK :

Ağız dışı ve ağız içi muayene, dişlerin renk değiştirmeleri haricinde herhangi bir patoloji göstermemiştir. Süt dişleri ve daimi dişlerin hepsinde had safhada grimsi kahve rengi sahalar ve noktalar görülmüştür.

Plâk şeklindeki bu saharlar S. S. White Kumpanyasını nTexton 27 No. lu diş rengine, nokta şeklindeki renk değişimleri ise yine aynı kumpanyanın 20 nolu porcelen diş rengine uygundur. Renk değişimlerinin yanı sıra çok hafif bir hipoplasi hali görülmüştür. Bütün dişlerin çekilen röntgenleri herhangi bir patoloji göstermemiştir. Çocuk dişlerdeki bu renk değişimine sebep olabilecek sistemik veya lokal, herhangi bir şey alamamıştır. (Muhtemel Fluorosis)

KLİNİK TEŞHİS :

Teşhir için iki ihtimal düşünülebilir:

- a) Tetrasiklin grubu antibiotiklerin meydana getirdiği diş renk lenmeleri,
- b) Pankreas Kistik Fibrosisi neticesi husule gelen renk lenmeler.

Her ne kadar çocuk devamlı olarak antibiotik tedavisi görmüş ise de, hiç bir zaman çocuğa devamlı tetrasiklin grubu antibiotik verilmemiştir. Ayrıca çocuğun ebeveynlerinden öğrenildiğine göre, süt dişi kesicilerinin, kesici kısma çok yakın yerlerinde renk değişimleri vardır. Bu kısımların teşekkülü intrauterin olduğuna ve çocuğa doğumdan bir yaşına kadar herhangi bir şekilde tetrasiklin grubu antibiotik verilmediğine göre, etiolojiyi tetrasikline bağlamak yersiz olur. Pancreas Kistik Fibrosisinin dişlerde ne şekilde bir renk değişimine yol açtığı izaha muhtaçtır. Bu günkü bilgimiz sistemik olarak tesirini gösteren bu etiolojik faktörün ne şekilde dişler üzerinde tesirli olduğunu açıklamaktan uzaktır.